

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 G 72

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 G 72

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 G 72

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 G 72

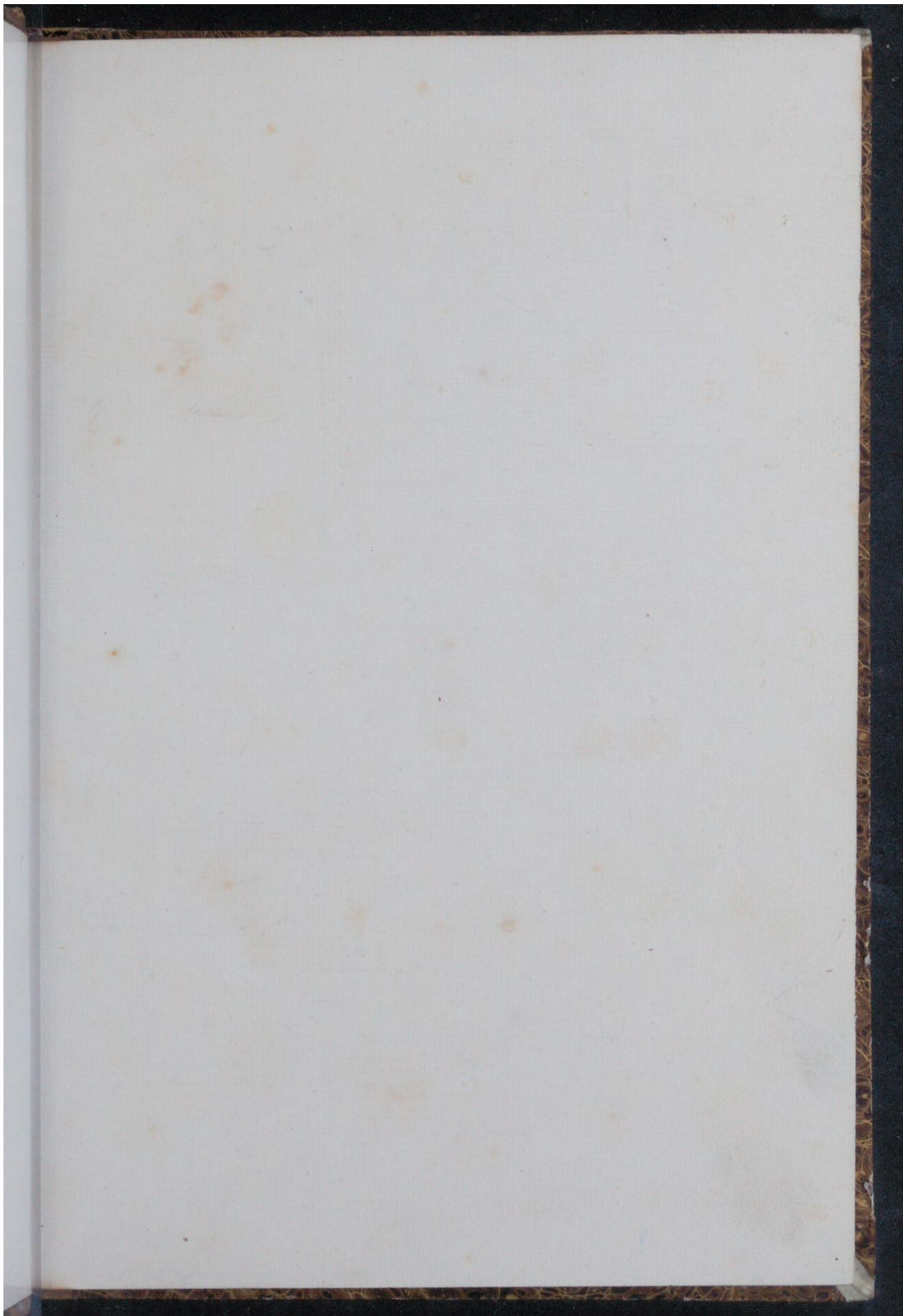

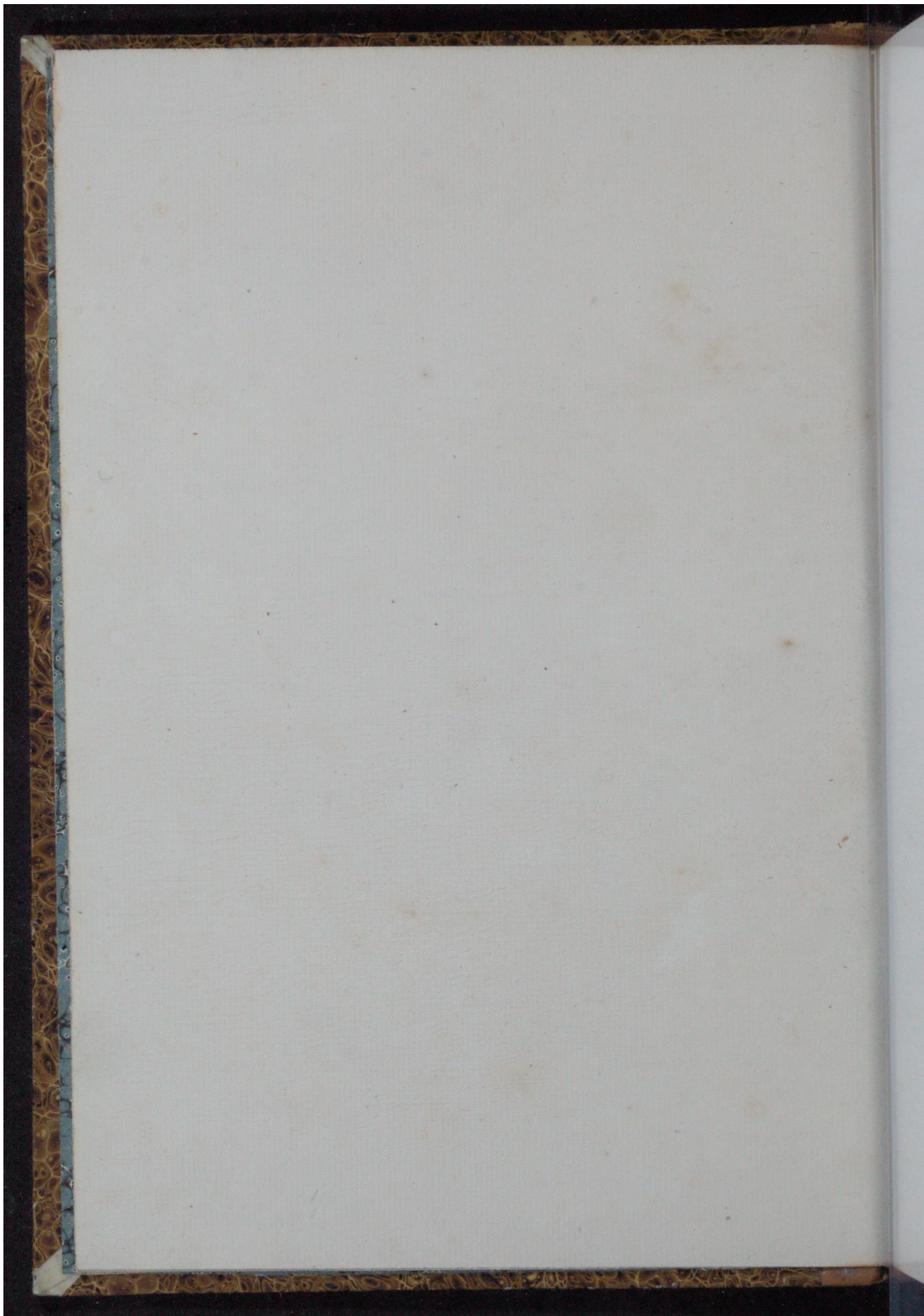

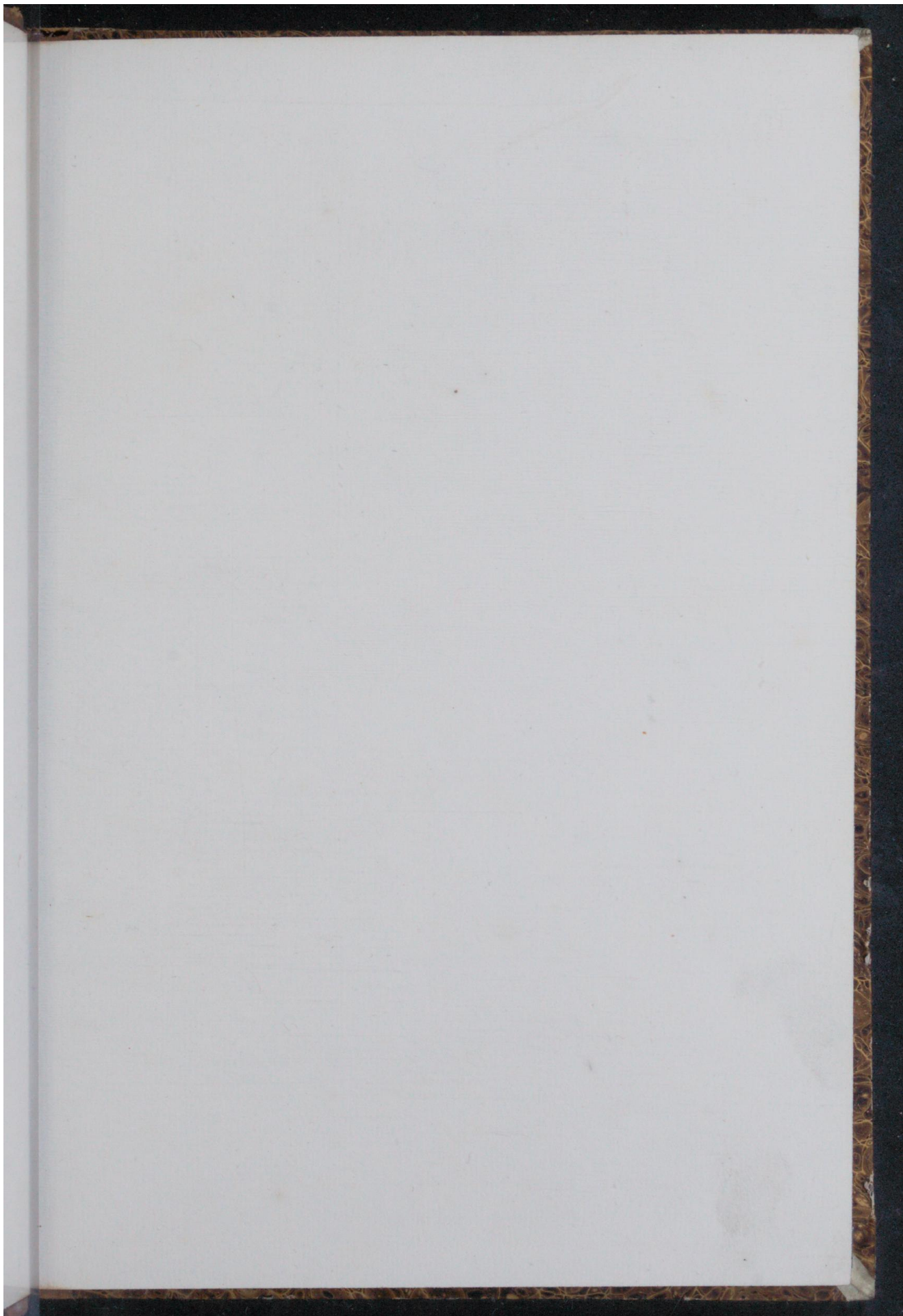
~~169 a~~

171 g. 72

CA. 1713

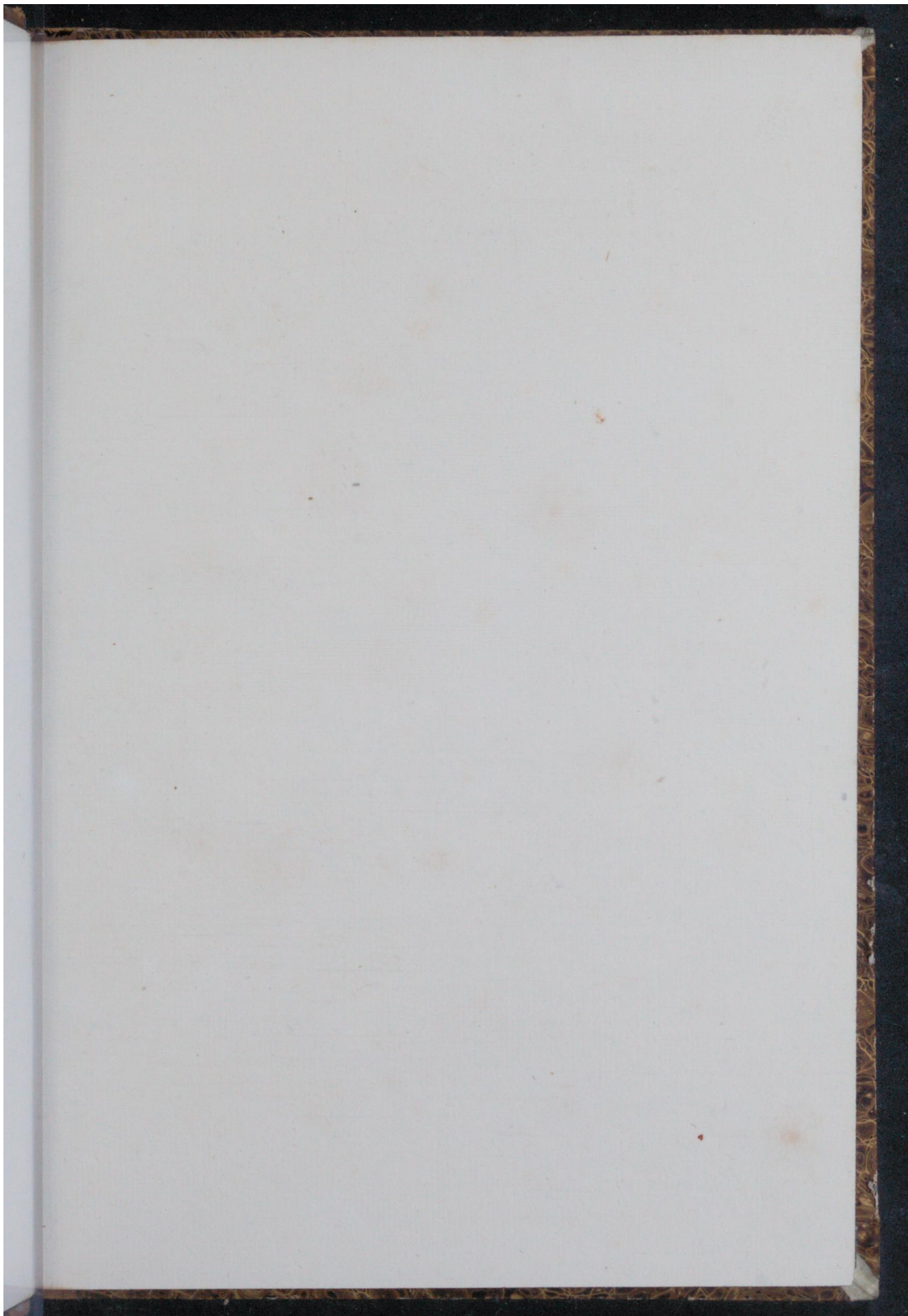

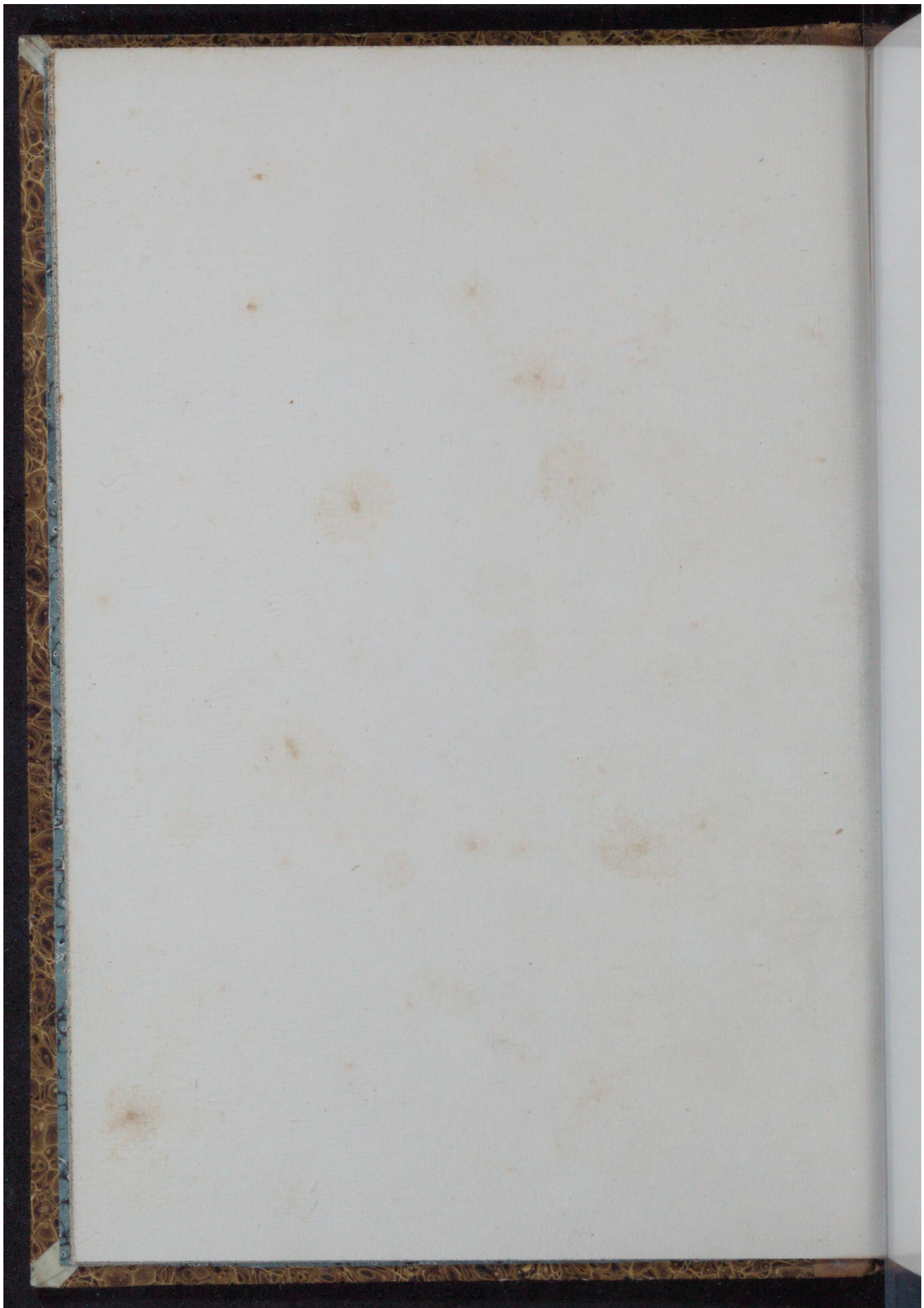

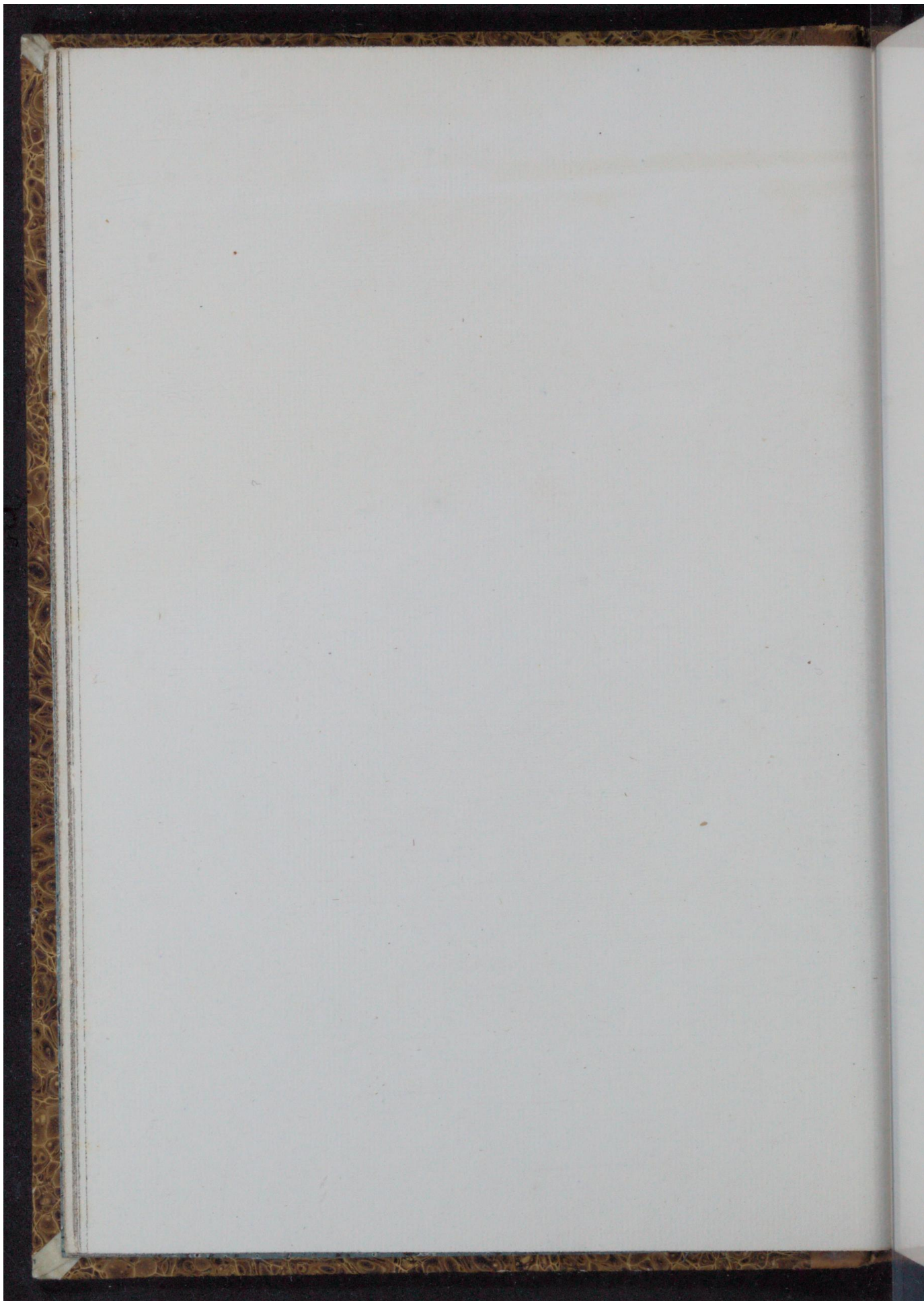

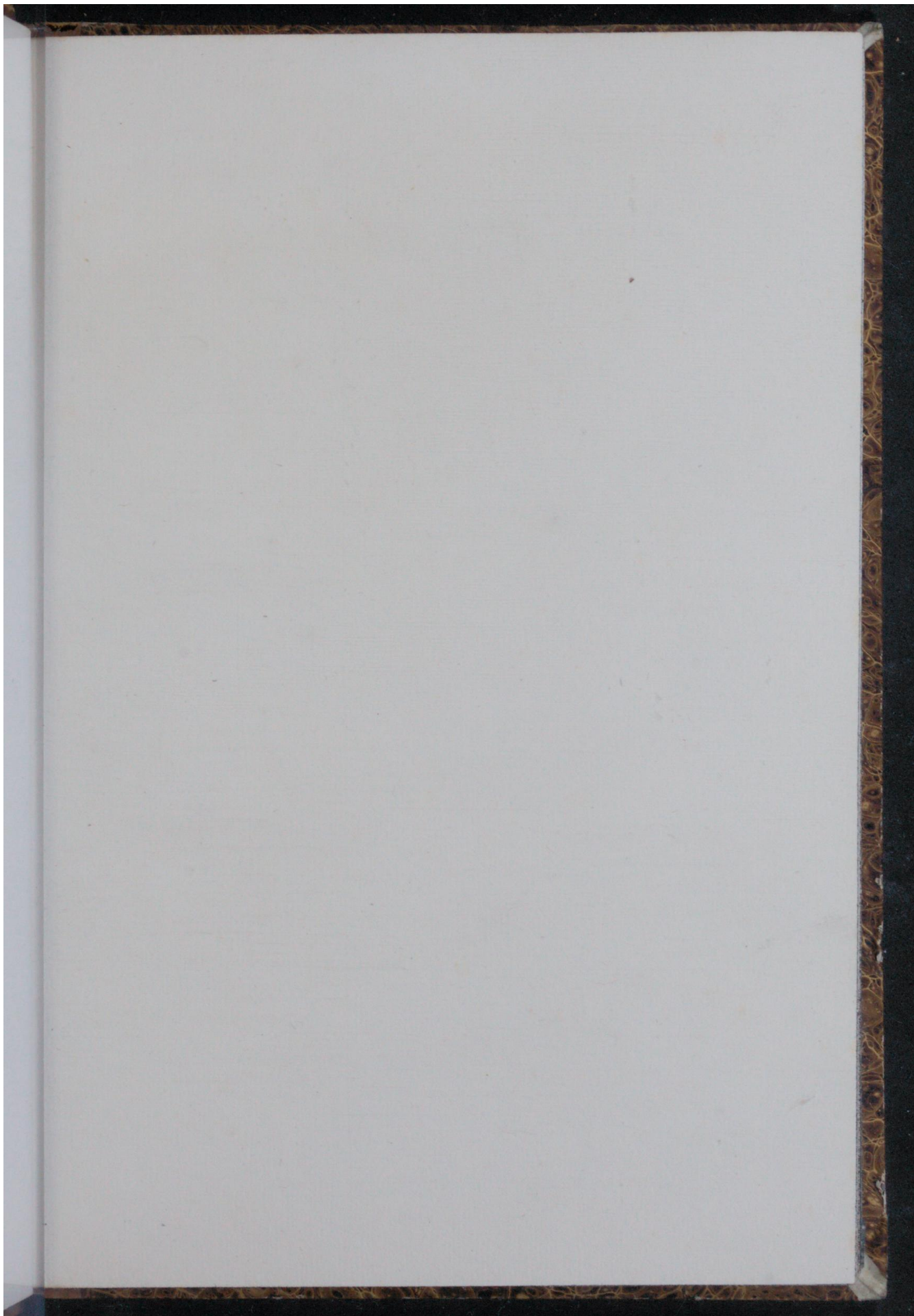

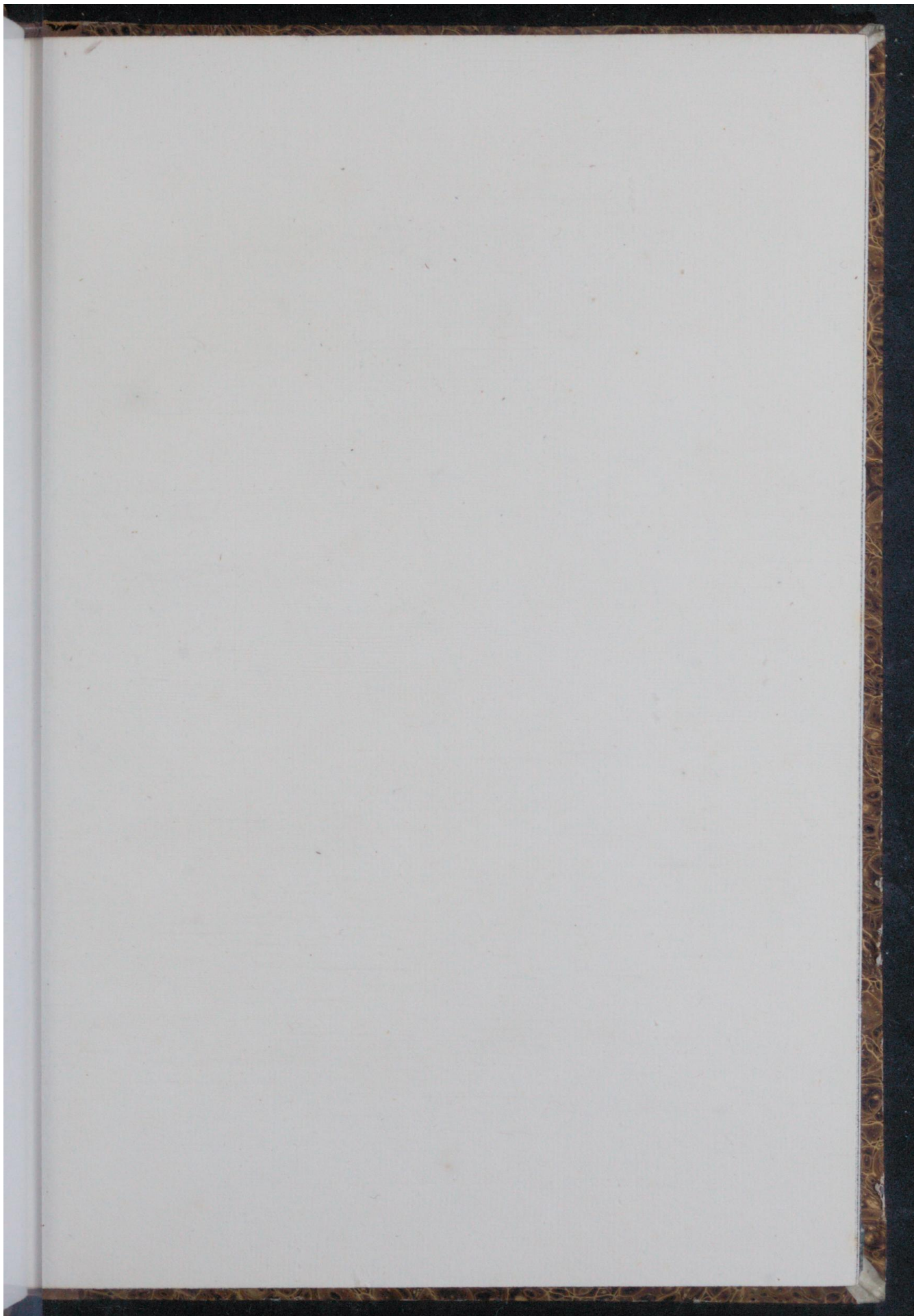

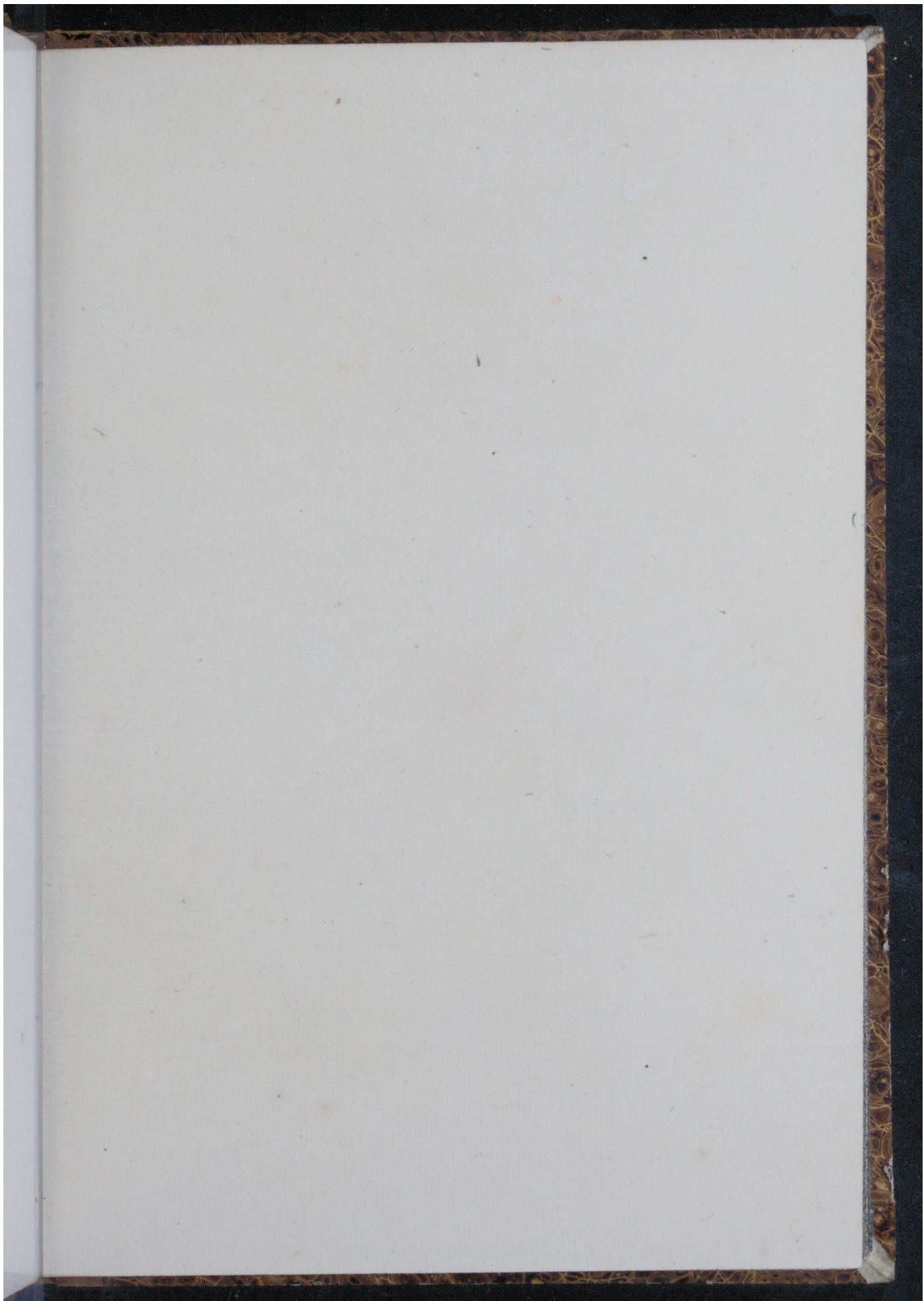

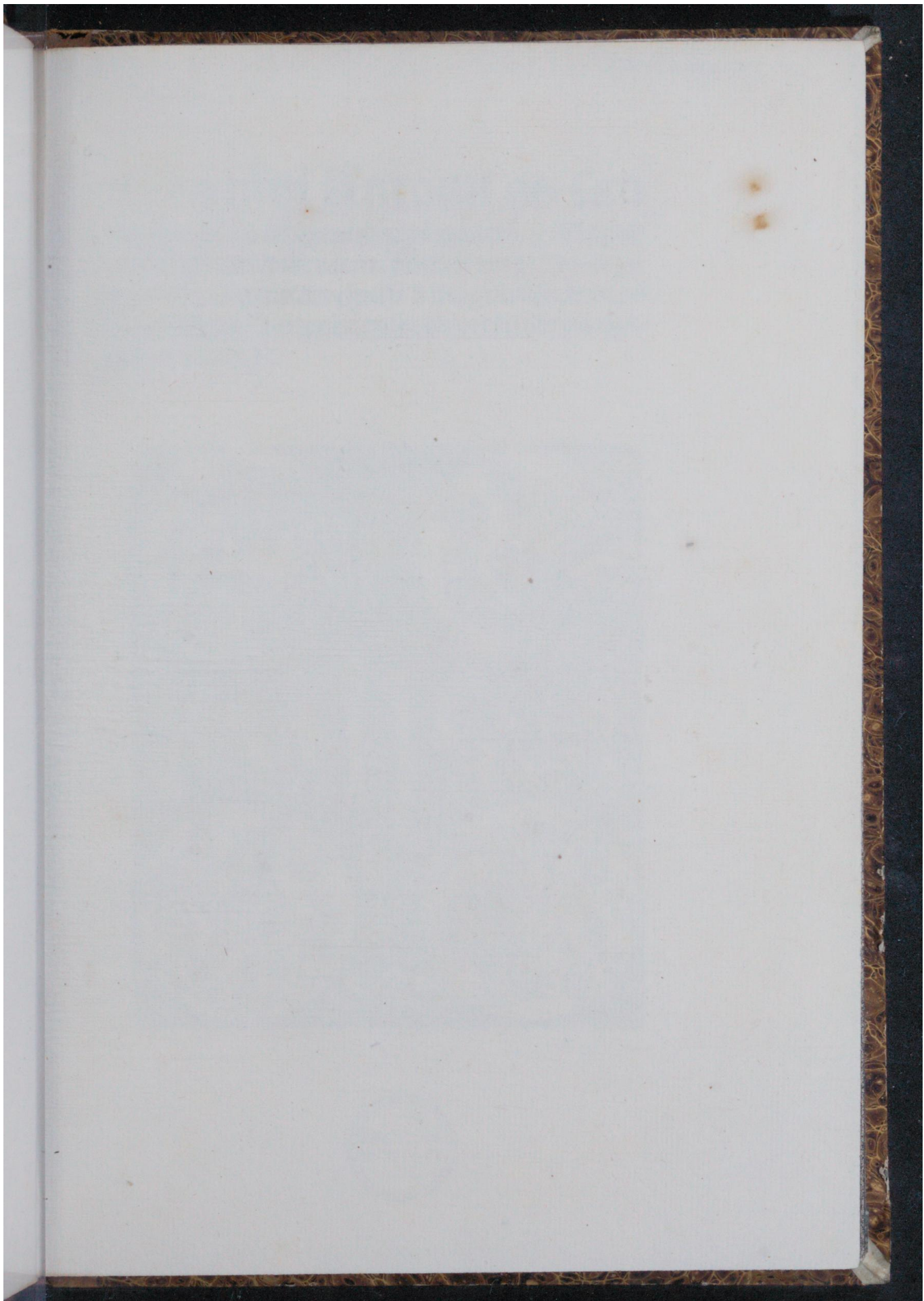

Si
mim
um
quod
hug
in a

160 ac

Jan 15921

Vita diui Antonii ad san-
 crissimū dñm Eugeniū papā quartū. p̄ Maphē
 um vegium laudensem. Incipit vna cū dialogo
 quodā de natiuitate christi a magistro Dandero
 hegio scholę Dauentriensis olim rectore compo-
 sito ac edito.

12

Inferi 2 herabulu qd p pceptat p pios p m flouidus
(2 h) ubi 20 t coaptat 2 y a

Vira diui Antonii ad san
ctissimū dñm Eugeniū papā quartū. p Naphie
um vegium laudensem. Incipit

Ugent ductor populi custosqz fidelis.
Que legis hec nostri dona laboris habe
Sepius his fessam mentem mulcere licebit
Sepius z curas his recreare tuas

multo a m
Ephr' Sachr

Non hic ficta leges veterū mendacia vatum.

Du sacer z sacra dignus es hystoria

Hic Antoniadem titulū si scire libelli

Lura sit. hic diuum persequar acta patrum

Digne pater qui iusticia cultuqz fideqz

Et populis z dñs principibusqz places

Digne pater longis ne te nunc laudibus ornem

Laus prior hec ingens splendidiorqz tua est

Scilicet infestis qz tandem euasit ab yndia.

Teduce clauigeri naufraga cymba Petri

Q saluatoris vestigia sancta sequutus

Tot casus nostri totqz pericla pati

Naphei vegii laudensis Antoniados.
liber primus incipit.

Non hic pegasides non ficta z inania musc.
Nomina non prisco numen de more vocarim

Phete tuū. neqz em regum nūc tristia bella
Aut veterem falsumqz iouem. turbam ve deorum

Incertam. lususqz leues pompaqz tumentes.

Ordiri est animus. nunc te fate virgine te nunc

pompas qz d vocabulu
qz uterqz ita ut m
hinc d vadit d porry
qz u m. d e post mact

Certe deus nunc mortales tua numina diuos
Angelicos dicam in terris hominesq; beatos
Argo dei magni soboles pande optime nostris
Vela secunda Iesu placidusq; allabere ceptis
Et tu chare deo verum sanctissime patrum.

Antoni. cuius miro succensus a more.

Accingor facta aonjs celebrare camenis

Nosce pium desiderium z succurre vocanti

Non cuncta sequi rerum diuina tuarum
Setta velim quis em verbis se singula posse

Crediderit benefacta tue comprehendere vite

Non referam quibus infernos superaueris hostes

Viribus aspectusq; truces quo pectore formas

Horrendasq; acies pugnasq; exceperis acres.

Insidiasq; astusq; z verbera seua tacebo

No celebres rarasq; tuaru exponere dotes

Virtutu. stabilemq; animi vultusq; tenorem

Aggrediar. No quas aias que corpora sancto

Iuueris auxilio. no que ventura resoluens

Iudicio verus vates preuideris alto

Non quos insignes cunctis vulgatus in oris

Et populis z principibus veneraris honores

Quodq; sub eterno mansur tempore nomen

Quesieris. no nulla tue que sancta iuuentē

Longeuē pariterq; extant monumenta senectē

Verum quo magni monitu imperioq; tonantis

Accessi loca vasta situq; horrentia longo

Sacru ingressus iter diui sacra limina pauli

Arpeditam p̄mumq; heremum p̄mosq; recessus
Dec opis tantum nri est hęc summa laboris
Reuerat z q̄uis heremiq; humilisq; sacelli
Aultoꝝ honorato totū cōpleuerat orbem
Nomine cōfectus iam longo **A**ntonius quo
Quo nō cōsilio maior quo purior alter
Nō foret integrior ve dei ve ardentior alter
Qui cōculcarit qui profligauerit z se
Astigans alta st̄tate subegerit omnem
Uim sensumq; z tot mira ratione rebelles
Infestosq; animi motus. tot dura furentis
Tam crebra infensi superit p̄glia secli
Aelestem humano ducens sub pectore vitam
Argo pater senior dum secum tempora forsan
Preterita z varios voluit casusq; vicesq;
Ecce noua in sanctam venit meditatio mentem
Manq; pio versare aīo vasteq; parentem
Aultoꝝem heremi p̄mum se credere cepit
Quod pater omnipotens de summo vt vidit ol ym̄po
Naud errare virum passus subita agmina cogit
Aelestum. z letus sic alta e sede profatur
Felices nos o nostri pars fida cohortes
Proposito que nos quondam meliore secute
Eterna z meritis cepistis debita nostris
Premia **J**am gaudere metus z ponere fas est
Antiquos. sedet ecce aīo semperq; sedebit
Illa dies qua diuozum pulcerrimus olim
Intumuit valida incendens tristiq; supernos

Seditione choros. quã magno turbine miscens
In numero ethereas spoliauit numine sedes
Non impune autem. iusta z nos tangimur ira
Nunc ille z populus nunc ille miserrimus omnis
Ultrices luit eterno sub carcere penas
Nunc vero satis est medio fera prelia celo
Conciuisse **A**t quas etiam mortalibus imas
Aradidimus terras longa asperitate fatigat
Belloz. qu in arte rudes primosqz parentes.
Transgredier nostros iustus prauoqz maloqz
Consilio. et monitis est exhortatus iniquis
Premetuens. z quos illi suffecimus egra
Mente ferens homines ad nostra hec regna vocari
At valere doli multum z nocuere fatebor
Humani donec generis commotus amore
Demisi. z pprium terreno pondere gnatum.
Clestiui. qui nostra libens mandata secutus.
Factus homo est. z martyrio tristiqz litatus
Supplicio. veteres sublimi sanguine culpas
Purgauit. stirpemqz hoim celestibus oris
Restituens. tetri rapuit de faucibus orchi
Sic casse antiqui fraudes iacnere draconis
Necdũ aut sedata sitis rabiesqz nocendi est
Quispe acuens qui se nunc liuidiore veneno
Inuidiaqz ardens maiore erumpit in omnes
Audaces scelerũ hortatus. ius omne bonũqz
Proterit. z rapida inuoluit vertigine terras
Quoqz nihil grauius fueritqz dolentius vnqz

Dum fallit veterum sub religione deorum
Mortales nostri tentat pia numina gnati
Vertere et emeritos fidei melioris honores.
At vertet nisi nostra modum sapientia ponat.
At sperate animis atque hęc aduertite letis
Quędicam. Surgent celebres sanctique nepotes:
Eximius monachorum atque illustrissimus ordo
Qui summa virtute polos et sidera tangunt
Qui nostrum augebunt nomen. qui pectore forti
Obiciunt sese contra bella aspera contra
Insidias stimulos calcabuntque hostis amarus
Antiqui nostroque gerent sub nomine quicquid
Opearint. sistunt fluuios. montesque mouebunt
Imperio cogent imbres noctemque diemque
Aurabunt egras mentes et corpora morbis
Absoluent. animas veterisque ad limina vite
Restituent. nostro efficiunt quęcumque potenti
Auxilio. et nostro freti pietate vocarint
Si quāto augebunt olim terrasque iuuabunt
Presidio. longis demum laboribus actis
Ternere eris. quanto decorabunt lumine cęlos
Quanto illustrabunt sedes splendore beatas.
In patriam magno iussi remeare triumpho
Ecce autem caput et tantorum causa bonorum
Natus in eoıs egypti Antonius oris
Quali ille integritate et quali pectore pollet.
Quanta ille infernū tulit inulcerissimus agmen
Virtute horrendis cesus fractusque flagellis

Quas longa en cerno simili se turba sequetur
Exemplo. nec nunc pcurrere singula nostri est
Consilij. magnū est atq; admirabile q̄cquid
Venturū longa sub posteritate tacemus
Interea ignarum q̄ se interiora latentis
Septimum ratus est heremi secreta subisse
Stat charumq; monere senem nāq; optimus alter
At prior z multis se longe antiq̄or annis
Solut agit vasto iam pridem obscurus in antro
Paulus thebanis quondam sub finibus ortus
Iam secli phama. iam celi dignus honore
Illum adeat. visatq; senex. senis ora iubeto
Hec diuum pater z toti mira addita celo est
Aeticia. haud aliter q̄s grauium si quis amicas
Uel danaum ductor placida dum voce cateruas
Dortatur. magno innumeram cum robore gentem
Venturum auxilio. multa ardua corpora narret
Aerantur. speq; ingenti cōplentur ouantes
Tum vocat z celo gabrielem mittit ab alto.
Utq; ferat sancto que sint facienda parenti
Nunciet z quenā sua sit sententia mandat
Ille volat. tacitaq; virum sub nocte quieta
Dum seruit verbis inuadit talibus vltro
Hec tibi de summa celi fero nuncius arce
Antoni. mandat diuumq; hoimq; creator
Ut que sacra colit paulus. locaq; abdita poscas
Accelerans. hoiem nulli iam nomine notum
Prestantemq; incredibili virtute videbis

Non tu ut rerē prior deserti occulta subisti
Claustra heremi. prior ille. annis ⁊ grandior ille
Icertum pater almus iter tibi pandes eunti
Sic ait in tennes fugiensq; relabitur atras
At sacer etherei voluens ingentia secum
Iusta patris. noctem q̄s p̄mum anto nius atram
Dispelli. nitidum viditq; rubescere celum
Daud mora carpit iter iussum baculoq; seniles
Sustentans artus graditq; que horrida nescit
Deserta. ⁊ quoz fidens sub numine tendit
Aelicolas mitis celi regemq; precatur

Incipit liber secundus

Interea infelix horrendi rector auerni
Conuocat infernos ⁊ amaro pectore cętus
Alloq̄tur tristi fundens has ore querelas
De nostrę en socij vires: hec gloria nostri
Doc regni decus: ingenio tali ne vacemus
Allidit as hec nostra hi sunt astusq; doliq;
De frustrate artes hec cassa infractaq; nostri
Consilij vis ⁊ nostrorum illusa laborum
Quid primos astu captos peccasse parentes
Quid prodest: miseros tot inde luisse nepotes
Facta patrum: ppria si vitam morte redemit
Omnipotens pprio si crimina sanguine lauit
Haud dñm seruos tantum exarsisse putassem
Ut pro se morti caput vltro offerret acerbe
Nuncq; cum magno cogor meminisse dolore
Ledimus. atq; ipsis victi a mortalibus omnes

Per terras longe abiecti indecoreſq; fugamur
Nec noſtre inſidię. nec quis ſequi ſolimus
Ingentes ſtimuli. nec bella ingentia poſſunt
Seruitis vt reliquos taceam quo robore noſtras
Suſtinuit pugnas q̄ mente **A**ntonius equa
Noſtra flagella tulit. qua vi nos ille fatigat
Nunc miſeros q̄bus excruciat nūc ille flagellis
Et nunc celeſti inſſu vaſtiſſima fertur
Per deſerta petens **P**aulum. non diſpare cultu
Non vita inferiore hominē. ſed cognita nulli eſt
Ahama latentis adhuc. vereor nec vana vereri
Cauſa monet. ne ſi placidis ſe amplectier vlnis
Ing; vicem fari z dextras cōtingere detur.
In noſtra annoſi iungant ſe damna parentes
Quo circa quid conſilij capiamq; ſequarq;
Naud ſcio. nota hominum vita z conſtantia nota eſt
Sat mihi ſit tanti vos admonuiſſe pericli
Si qua via eſt nos ita malisq; abſiſtite veſtris
Dixerat. z magno cūcti infremuere tumultu
Percuſſi affatu tanto velut improba quando
Predonum in manus inſidijs loca tuta viaſq;
Perturbat ſc̄ouſq; inſens conſpirat in vnum
Si validam ſeſe contra videt ire virum vim
Triſtatur metuitq; nouis iam viribus impar
Et iam conſenſu cunctorum emiſſus ab ima
Sede. ſathan. celi. inuiſas conſcenderat auras
Continuo horrendam effigiem qua fallere ſanctum
Ac terrere virum ſpe multū aggreſſus inani eſt

Inruit os informe hominis pectusq; manusq;
Aetera equū tali mentitus imagine qualem
Aentauris docti tribuere immanibus olim
Dum multa exornant dum fingunt plurima vates
Jam mediū peragrat iter libransq; regebat.
Ardentes sol altus equos vt se obtulit horrens
Forma viro. stetit. ⁊ **P**aulum conterritus hesit.
Deinde dei auxilio tutans se **A**ntonius vltro
Occupat heus tu oro an quisq; sub finibus istis.
Vir charusq; deoq; placens latet incola forsan
Ille nihil contra. nanq; id diuina vetabant
Iussa. ausus tentare virū ne illudere verbis
Sed blandas rigido voce de pectore quamuis
Non intellectas fudit. dextraq; cupitum
Protensa monstrauit iter. per deinde patentes
Effusus cursum campos (mirabile visu)
Ex oculis getice diffugit harundinis instar
Obstupuit pater admirans casumq; virumq;
Tum se cōmendans superis superūq; parenti
Progredit. nec longa mora est. ecce altera monstri
Saxosam cōuallem inter se forma bicornis
Humana effigie. sed ad uncis naribus offert
Que capram mediaparte inferiore figurat
Hunc palme fetus quasi pacis signa ferentē
Ut vidit. primū ille dei se numine firmat.
Tum quē sit quoue ex genere. aut quis casibus actus
Adueniat fari hortat. sic semi vir illum
Hortantē placido supplex est ore sequutus

Nedubita nō vana oculos decepit imago
Nostra tuos pater o magnis charissime diuis
At mortalis ego ⁊ mortali ex sanguine cretus
Et tacita hec habito que nūc deserta pererras
Sum numero ex illorū olim quos ceca vetustas
Amirata deos satyros faunosq; vocauit
Regatum tibi in sociozū turba meozū
Transmittit pater vnanimis te diue ꝑcamur
Communem vt dūm pro nostra orare salute
Digneris. **S**ciuis si q̄dem certumq; fatemur
Nāq; omnem fama illius penetrauit in orbē
Quanta hoīs pietate ⁊ quanto exarsit amore
Pro quis ⁊ se hominem nasci natumq; necari
Tam dira passus morte est **N**ec plura locutus
Anticuit **S**tabat defixo **A**ntonius ore
Jam dudū admirans ⁊ vultum ⁊ verba loquentis
Dum tantosq; aīo affatus casusq; volutat
Ingenti prælecticia longum ille profusus
Amanans la chrymis ꝑdulcibus ora rigabat
Ac veluti redeunte nouo cum germiat anno
Arridetq; oīs reuīrescens frondibus arbor
Dehinc baculo terram pulsans hec quę ipia vanis
Inquit **A**lexandrina deis gens construis aras
Deu quę celestes falsis exoluis honores
Numinibus gens infelix quę temnere verum
Saluatorem audes hoīm. quem belua mictis
Fassa vltro est ⁊ opem ꝑcibus venerata poposcit
Alia cōquestus senior. seu forsitan audens

Sequire In dñm serui: cui fida canū vis
Necdum finis erat verbis. volucris pede quando
Aornigerū se animal tollens per devia fugit

Incipit liber tercius.

Longa peragrabat sanctus deserta viator
At iam bis radijs sol illustrauerat orbem
At bis nox tenebras induxerat humida terris.
Iam qd agit iam quo vertat vir se optimus ergo
Ignarus qui spes tantū restabat ad altum
Intendēs cclum palmas extendit vtrasq;
Per totā in somnis noctem. longasq; profundit.
Cum gemitu lachrymisq; pces celestia poscens
Auxilia St nōdum roseis prouecta quadrigis
Ainquebat solitum tytoni auroza cubile
Cum per pallentis dubia ve crepuscula noctis
Aernit anhelantem pprius montisq; petentem
Vicini vacua antra lupam. quā deinde secutus
Actutum pater est. oculis vestigia fictis
Obseruans. demūq; feram abcessisse vbi sensit.
Spelunce stetit añ aditus Paulūq; moratus.
Atq; introspicies cecis nil vidit in vmbis
Suspensio mox se fert intra limina passu
Progrediens simul intentis atq; auribus omnem
Auminibusq; locum explorās. tum forsitan atram.
Per noctem tremulū lumen splendescere vidit
Quo visum pperare. z iam sperare quietem.
Incerteq; vie melius confidere cepit
Non secus ac si quando sitis quē torquet anhela

Follicito ceruus gressu dubioq; per ymbas.
Siluarum ingentes per camposq; anxius errat
Ignarusq; locorum ignotas querit at vndas
Tunc si forte sonum crepitantiũ. z murmur aquarũ
Audicum: agnoscunt aures: letatur z acri
Jam volitat pede: iam liquidi spem concipit amnis
Sic pater. at magno dum mēbra senilia demum
Visendi desiderio. studioq; fatigat.
Accelerans: lapidem ceca sub nocte iacentem.
Incidit: obiectuq; pedis se offendit amaro
Ingentemq; dedit strepitum quo concitus alte
Dir mentis. dum forte deo vacat. ostia **P**aulus
Accurrens claudit solido z munimine firmat.
Et solet in vasto si quis regit equore nauim
Cum tonitru horrēdo primũ strepere aera sentit
Colligere z velis validos aptare rudentes.
Fortius. z cura maiore incumbere remis.
Et si quid desit naui succurrere egenti
Utq; aper audita dum saltibus errat apicis
Voce canum. subito latebrarũ se obice tutans
Frondosa aut silua secreto aut condit antro
Aum bonus ante fores clausas senioris amici
Multa diu placido fundens **A**ntonius ore
Perstitit obsecrans aditum per si qua tibi inquit.
Est pietas miserere oro pater optime gnosti
Qui veniam que causa vie quis missus ab ore
Si tibi nulla mei cura est. tua nãq; fatebor
Naud me reor pater ora. tuos vultusq; tueri

Tantum z saltem tibi sit cura ylla labor
Concedes ne feris aditus hominiqz negabis
Qui per tot te dura petit discrimina per tot
Incerta qz grauesqz vias estusqz furentes
Pande fores pater. hinc nusquam discedere fixum
Propositum est. vbi viuente contempseris. at me
Extingtum certe excipies condasqz sepulchro
Alia persistens lachrymis fundebat obortis
Cuiqz sit ille refert paucis p tot ne labores
Venisti nostro conspectu admittier optans
Nunc moriturum aut teni admittare minaris
Impetrat ne minis alij. sic fatus z olli
Arridens dextra postes patefecit amica
Suscepitqz hoiem sanctum sanctissimus hospes
Ing ruens eius complexum atqz oscula iungens
Sic prior aggreditur. que tu charissime tanta
Antoni cura. tantoqz labore petisti
Ecce ego nuc longa marcens et aterigenqz
Ranicie inculta. mebrisqz tremetibus. z iam
Parua mora est. lacerum putensqz horrensqz cadauer
Dec senior: simul intra heremi penetralia diuum
Eximio flagrans ipsum ducebat amore
Vestibulum hic ingens intus cui desup' altos
Palma vetus ramos celo fundebat aperto
Quodqz inter nitidis oriens purissimus vndis
Secircum viridante solo fons lene fluebat
Indep exesum loca erant ibi plurima montem
Atqz intus vaste incudes z multa fabrilis

b ij

Materię instrumenta quibus iam certa vetusq;
Historia est illo percussa numismata furtim
Tpe quo functus cleopatra **A**ntonius olim est
Duc igitur sese vix pubescentibus annis.
Contulerat fugiens odia infensissima **P**aulus
Que decius studijs et valerianus iniquis
Infandebine pestes. immania monstra.
Contra exercebat christum christiq; fideles
Autores et iam ppe centum haud cognitus vnq;
Dic lacitans mirū dictu transegerat annos
Ipsa ministrarat vestitū palma cibumq;
Tale intra hospitium leta cum frondereceptus.
Tale intra penetrabile senex egiptius ibat.
Ingentesq; deo laudes pro munere tanto
Fundebat. vitrei tum vero in margine fontis
Multa recensentes festi sedere parentes
Nunc annos casusq; suos narrabat vterq;
Nunchoim studia et mores nūc sua potentum
Imperia et regum furias nūc si qua nefande
Religionis adhuc starēt monumenta rogabat
Hic miserās verbis ille exponebat amicis
Quales diuersis si qui iungantur ab omnia
Militiq; assueti duros tolerare labores
Congaudent. varioq; simul sermone fruentes
Dagnorū heroum casus et bella recensent.
Hec inter sedisse alta sup arboze coruum
Suspectant plaudentem alis atq; ore ferentem
Flauentis micam cereris quam deinde volatu

Secoram leni posuit. miratus uterq;
Substitit his **P**aulus hoc est tunc vocibus usus
Nunc tenunc quanta es nosco a dilecte deo vir
Virtute et quanta diue integritudine vite
Dac bis sex actis hoc munus ab alite lustris
Dimidium excepi. nunc adueniente benignus
Integra dona deus ferri celestia iussit
Dona suum que longum in te testantur amorem
Ergo hec omnipotens que nobis munera mittit
Santa libens sume atque tua tu diuide dextra
Hinc ait ille tua est et vita et dignior etas
Et potius partire decet certamina tali
Contendere diu patres et iam ibat in vndas
Deciduas sol pronus equosque urgebat anhelos
Tandem quisque sua placuit sententia namque hec
Apprehedit dextra munus cereale simulque
Apprehensum leuiter partes diuisit in equas
Inde deum summis tollentes laudibus ambo
Se pariter tenui victu recreantque fouentque
Et pariter liquidi libantes fontis amenas.
Arcipiunt vndas. vigilem tum scilicet omnem
Orantes noctemque deo duxere vacantes

Incipit liber quartus.

Et acerubens currum sol matutinus agebat.
Et madide in viridilucebant gramine gutte.
Tunc placido excitum **P**aulus sermone parentem.
Compellat **E**t chare sub his regionibus hospes
Esset olim certo scibam quem maximus alii

Presentis quando vite suprema veniret
Leta dies venturum ad me regnator olympi est
Pollicitus nunc esse aīo flagrante cupitum
Optatumqz diu tempus quo carcere tandem.
Soluat ab hoc abiens eternaqz regna reuisam
Tu missus qui vita meos vbi linqueret artus
Contegere effossa vellesqz recondere terra
Tu repete ergo domū contextaqz munera palli
Quē tibi Athanasius presul donauerat olim
Affer vt extinctum sancto velamine corpus
Obuoluas. sic fatus erat. sic ille rogarat
Non quo cura sibi tectus nudusue iaceret
Qui palme intertis folijs tam paupere amictu
Contentus sese tantum vestire solebat
Sed quo illum instantis mortis merore leuaret
Santis per patrias ratus est demittere ad oras
His pater auditis stupefactus pectore toto
Constitit admirans diuina Antonius ora
Diuinasqz eius voces. q̄ spiritus esset
Incensus. quoqz gnara sibi. q̄ plena deo mens
Tum ne desereret sese. lachrymansqz gemensqz.
Et comitem exciperet quecunqz ad fata rogabat
Contra ille. hanc te queso inquit nunc exue curam
Et te certa dies suprema z meta laborum
Fixa manet. nūc ad cōmune piumqz tuorum
Exemplum sociorum. alme. z vestigia vite
Te mūdo iam mitte patres supesse necesse est
Amplius haud verbis audens Antonius vllis

Obniti sancto. p̄mum fert oscula patrl
Iussa viri deinde exequitur senioq; grauatos
Exercet rursum gradiens artusq; fatigat
Hec inter rex etheree sanctissimus aule
Celestes vocat ad sese longo ordine turmas
Ut terrasq; petant: vtq; atro e corpore soluant
Felicemq; aiā pauli alta ad sidera mandat
Ut lēto applausu lēto vt comitentur honore
Et iam contigerat vir sanctus tecta domumq;
Opratam. z patrijs fessus cōsederat aruis.
Ecce duo quos longeuo sibi pectore fidos
Et vita insignes delegerat ille ministros
Confectum excipiunt longarum mole viarum
Confectum z longo senio recreantq; parentem
Conspectuq; suo lēti amplexuq; fruūtur
Quales forte diu q̄ nō videre magistrum
Absentem demū redeuntem agnoscere lēta
Fronte canes z mulcere z cōtingere gaudent
Nō secus hi. tum causa more que tanta req̄runt
Quis latitans steteritq; locis pauca ille locutus
Vidi hoīem quo nō est alter sanctior inquit
Diuinū humano specimen sub pectore vidi
Talia dicentem sacra atq; antistitis vna
Munera Athanasi secum deferre parantem
Ut quenam tanta hec essent exponeret ill'is
Poscebant. abiens senior ne plura requirant.
Cetera ait. Neq; em̄ p̄stat nunc cetera fari
Ergo ad grandenū citius tendebat amicum

Unum se cupiens vnum se vita priusquā
Anqueret etheras z spiritus iret in auras.
Complecti coram flagrans corāq; tueri
Postera iamq; dies aderat. breuis z via cuncti
Restabat. tunc forte oculos **A**ntonius altos
Sustollens. miro **P**aulum candore nitentem
Plaudentes inter diuum longasq; cateruas
Vidit siderei scandentem ad culmina cęli
Dagnant mos tali capitolia ad alta triumpho
Si minima equare z summis cōponere fas est
Romulidas victo credas ex hoste redisse
Tum lachrymans atq; incōptam in puluere sedans
Aniciem. cur **P**aule inquit me deseris: vt quid
Desine sup̄mum voluisti attingere finem
At sine me longos vitę finire labores
Aur mihi te tam sera dies ostenderat: vt nūc
Tam subita eriperet **S**alue o venerande deoq;
Quine valeq; pater. sic fatus z illicet acri
Ardore incensus mentis. reliquū omne cucurrit
Instar auis volitātis iter **A**cu quādo sopora
Nos somni **P**lacidam capimus sub nocte quietem.
Et nūc sistere nūc agiles attollere plantas
Et passim longum ferri per inane videmus
Dox introgressus speluncam tendere palmas
Inflexis genibus sublato z vertice vidit
Ex animū **P**auli corpus sed viuere p̄mum
Credidit. orabatq; simul. gressumq; tenebat
Quē postq; agnouit vitali lumine callum.

Irruerat subito lachrymis atq; oscula largis.
Mixta gerens et inexpleris complexibus herens
Ingentis gemitus dedit ingentisq; ululatus
Ademum sacro defuncti corpus amici
Quem secum tulerat circumuoluebat amictu
Solemnesq; illi cantus ex more ferebat
Supremosq; simul mortis soluebat honores
Tum frustra terram qua sancta recoderet ossa
Affodere aggressus quum non sibi sarcula haberet
Quis foderet terram qua exangula membra cubaret
Mediuum patrem tumuli sine honore iacentem
Ainqueret **E**cce duo fassis pro colla leones
Exheremo interiore iubis decurrere cernit
Exstimuit primus aspectu tum lumina vertens
Ad superos stetit intrepidam mentemq; recepit
Olli de nullis animis et pectore miti
Mira fides petiere senis venerabile corpus
Aliusq; pedes circa accubere frementes
Exinctumq; prope humana pietate querentes
Dehinc pedibus tantum terrę scalpuntq; ruuntq;
Artatim quantum tumulo satis esset et ipsum
Eximeret cura patremq; leuaret egentem
Sic quando aret olus arent et prata nec vllas
Quas infundit habet terris sitientibus vndas
Agricola infelix tunc et prolargus aquarum
Arundet torrens et riui et hiantia passim
Prata fluunt letis et egentes imbribus horti
Continuo ad sanctum blando cum n. urimure patrem

Ibant deiecta ceruice manusq; pedesq;
Aingebāt. quales studium quos nutrit herile
Slandiri caudaq; solent lingua q; catelli
Ille stupens quę tanta esset sub corde ferarū
Cognitio. duplices tendebat ad ethera palmas
Extollensq; dei magnum z mirabile munus
Proq; bonis digna exoluens quasi p̄mia tantis
Precipuas pro se atq; p̄ces fundebat amicis
Discessere fere tandem capit. ille beatum
Inclinans sese corpus tumuloq; recondit
Intertum at folijs palmarum in pignus amoris
Grande tulit quem se reliquo sub tpe tantum
Solemnes sacrosq; dies vestiuit amictum
Tūc vbi clara sequēs tenebras auroza fugauit
Discedit. cupidusq; domū sociosq; reuisit
Reglestemq; hoīem facta z celestia narrans.

¶ At sic est finis. De Laio z p̄a t̄mo

Magistri Banderi hegii dialogus de natiuitate christi Incipit feliciter.

Quest sunt ea que de mysterio incarnationis que pnt Respondeet ista que in hoc versu continentur. Quis qualis quatus quo pacto cur ubi que hoc est que sit. Quis sit. quatus sit que incarnatus est. Quo pacto cur ubi et que sit incarnatus. Querit que incarnatus est. Rñr. fili⁹ dei. vnigenitus patri suo substanciali non fact⁹ nec creat⁹ per que oia facta sunt. Quis qualis est que incarnatus est. Rñr. opus cui⁹ impio oia parerit oia scies que nihil latet secretum summe boni que tñm recat eam precipit Querit quantum Rñr etern⁹ et imensus. Querit que pacto. rñr de spiritu sancto ex maria vergie. que rñf. cur. Rñr. ut humanum genus redimeret que enim de⁹ creator erat hominem fact⁹ est eorum redemptor. nam si pro hominem celum et terras creauit ille ut homines redimeret de captiuitate diabolica dignatus est fieri homo. Qñ. ubi. rñr. in utero beate marie vergie. Qñ. que Rñr octaua kal. april. tunc enim fili⁹ dei incarnatus fuit. et humanam carnem induit. natus autem fuit et in luce edit⁹ octauo kal. Ianuarij. Qñ. que re fili⁹ est substanciali patri. rñr. que id ipsum est quod pater. et propterea vna substantiam habent pater et fili⁹ et substantiales dominum. nam sicut discipuli dominum que vnum magistrum adserui que vnum dominum. Colliberti que vnum patronum habent. ita res consubstantialis dominum que vna substantiam habent. Qñ. vtz christiani obligati se credere filium dei esse substanciali patri. rñr. sunt. Qñ. que re. rñr. que obligati sunt credere filium dei esse deum non creaturam genitum non factum propter hoc necesse est filium esse substanciali patri suo. Ex que manifestum arrianos a pietate longe aberrasse que ei filium dei creaturam esse affirmat longe a pietate remot⁹ est. Qñ. vtz homines sunt mutuo substanciales. Rñr. Si res substanciales dicuntur que habent substantias vni⁹ spei id est

Handwritten marginal notes in a cursive script, likely a commentary or gloss on the main text. The text is written vertically along the right edge of the page.

erat in medio sui arc^o nocturni. **A**cer in medio sui arc^o diurni
Virgo in ortu. pisces in occasu. **D**ec^o at cōtingere nō pnt tēpe
brumali. nisi in media nocte. **Q**r. quō ostēdes christū natū eē
circiter brumā. **R**ñr. sic. **E**x tabul^o illustris regis **A**lphonsi sol
eo anno q̄ christ^o nat^o ē p̄trāsierat q̄ttuor signa physica. trigint
ta octo grad^o z viginti vnū minuta in meridie vltimi diei decē
bris. **E**rat em̄ sol tūc in ix. gradu capicorni. **E**x q̄ sequit solē in
natūitate christi fuisse in scdo gradu capicorni. z p̄pter hoc chri
stus circiter brumā nat^o ē. **Q**r. quātū nūc natalis christi a bru
ma distat. **R**ñr. sol in natali christi est in tridecimo gradu cap
icorni. **Q**r. cur tantū recessit bruma a natali christi. **R**ñdet. q̄a
annus non tantus quantus iudicat esse iudicatur enim esse
tricentorū sexagintaquinq̄ dierū z sex horarū. z propter hoc
quarto quoq̄ anno adūcitur dies intercalaris ad tricentos
sexagintaquinq̄ dies cuz annus putatur habere tricentos se
xagintaquinq̄ dies z quadrante diei hoc ē sex horas. sex hore
in quattuor annis faciūt totum diem qui in **F**ebruario inter
calatur. id est interūcitur inter sextum z septimum diem ka
lendarum **M**artij. z p̄pter hoc ille annus bisextilis dicitur. qz
in eo anno sextum diem kalendarum martij bis noīamus di
citur em̄ tam festum **M**athie q̄s dies p̄cedens eius festū sex
tus dies kalendarum martij. **V**ocatur em̄ huiusmodi dies
intercalaris. quia intercalare interūcere significat z p̄pter hoc
versus intercalaris dicitur qui frequenter inter alios versus
interūcitur cuiusmodi est hic vsus in bucolicis **V**irgilij. **D**u
cite ab vrbe domū mea carmina ducite daphnim. **Q**nerit. q̄re
annus est maior q̄s putat esse. **R**ñdetur qz sol in tricētis sexagi
taquinq̄ diebus et quadrante plus pertransit q̄s duodecim

gradus dimidius

c ij

*Alphonsi sol
quadrius est p̄ter
modum de rebu
nobilib^o q̄ m̄
de reb^o ignobil^o*
*Signa cōtra q̄st
p̄ triginta grad
z p̄ter duodecim
signa cōtra p̄
signa physica
duo signa cō
faciūt om̄d^o sig
physica q̄ p̄ter
physica q̄st
sexaginta grad
p̄ter signa cō
triginta grad
qz q̄ttor signa
physica sūt
signa q̄ra so
anno q̄m̄
libro libra p̄
p̄ter q̄m̄
triginta grad
m̄m̄m̄m̄m̄m̄m̄m̄
q̄ signa cōtra*

signa quia mouetur in t̄to tempore per duodecim signa et p
viginti sex secūda hec aut secūda faciunt brumā singulis an
nis aliquantulū a natali recedere. **Querit.** quid est scdm. **Re**
spondet sexagesima ps minuti. quid minutū sexagesima ps
gradus. **Querit.** quid gradus. **Respōdet.** tricesima ps signi.
Querit quid signū. **Respōdet.** duodecima ps zodiaci. **Querit**
quid zodiacus. **Respōdet.** circulus aīaliū nā zodiacus in gr̄co a
nimal d̄r. **In** zodiacus aīalis. **Dicit** aut zodiacus circulus aīa
lium. qz signa zodiaci noīa aīalium sortita sunt. **Querit.** quid
de solsticio et eq̄noctio sentiendū est. **Respōdet.** recesserūt a se
dibz suis quas habebant in kalēdario. et hoc idō cōtigit quia
annus vt dcm̄ est nō est tantus quātus iudicat esse. **Queritur**
quid de initio et quātitate anni sentiendū est. **Respōdet.** An
nus est triplex. **Astronomoz.** **Iudeoz.** et **Romanoz.** **Annus**
astronomoz est tps quo sol cōtra motū firmamēti mouet per
duodecim signa zodiaci. et hic annus duodecim mensibz pstat
quoz. iij. sunt h̄ni. iij. estiu. iij. autūnales. et iij. hyemales. quē
q̄modū inter signa zodiaci tria sunt h̄na tria estiuā et c̄. **Hic**
aut annus incipit ab eq̄noctio h̄no et in idez desinit. **Annus** iu
deoz est tps incipiens a p̄mo mense lunari toti anni. is annus
quādoqz xij. mētibz lunaribz. q̄nqz xij. cōstat ex q̄ sequit. non
oēs annos iudeoz eē inter se eq̄les. **Querit** quis ē primus mēsi
um lunariū in anno iudeoz. et q̄d p̄ p̄mū mēsem intelligem.
Exodi. xij. caplo. vbi scriptū ē p̄mo mēse q̄rta. x. die mensis ad
vesperā comedetis azima vsqz ad diē vicesimā p̄mā eiusdem
mēsis. **R̄ndet** p̄ p̄mū mēsem intelligem p̄mū mēsem lunarez
anni iudeoz. h̄z aut oīs mēsis lunaris diē cōiunctōis lumina
riū. et diē oppōnis eorundē. **Est** itaqz p̄mū mēsis lunaris cui

coniunctio vel oppositio est vicinior equinoctio verno quam con-
iunctio vel oppositio mensis precedenti vel sequentis. **Q**uod per ruy
kalendas et neomeniam intelligemus. **I**saię primo. ubi scriptum est
neomeniam et sabbatum et solennitates alias non feram iniqui sunt cogitatio
vestri kalendas vestras et solennitates vestras odit anima mea. **R**esponde-
tur per neomeniam et kalendas intelligimus primam lunam. hoc est primum di-
em mensis lunaris qui est dies coniunctionis luminariū aut festum quod
prima luna iudici celebrat. quia neomenia noua luna interpre-
tatur. **H**ec enim nouus dies. mensis lunaris. **Q**uod quę est quantitas mensis lun-
naris secundum iudeos. **R**espondeatur mensis lunaris habet quattuor septimanas et
vnum diem hoc est vigintinouem dies. duodecim horas et septingē-
ta nonagintatria. **E**lochium et significat huiusmodi quantitas *nota*
mensis per duas has dictiones coniunge mea. **N**am coniunge si-
gnificat septingēta nonagintatria. **E**lochium per capita suarum
syllabarū. **D**e significat duodecim horas. a. significat vnum di-
em supra quattuor septimanas. **Q**ueritur. quid est elochium. **R**e-
spondetur millesima et octuagesima psalms horę. **D**ora parit ius-
deus in octuaginta. **E**t partes mille elochium quas nuncupat
ille. **Q**ueritur quę est annus romanorum. **R**espondeatur qui consistat duos
decim mensibus kalendarij et incipit a ianuario. et diuiditur in annus
cōm et bisextile cōis. habet tricentos sexaginta quinq; dies bi-
sextile. ccc. sexaginta sex. **Q**ueritur quid per kalendas nonas et ter-
das anni romanorum intelligimus. **P**er kalendas primum
diem mensis kalendarij. per nonas quintum vel septem. **I**n
mensibus enim qui quattuor habent nonas quintus dies non
nec dicitur. qui vero habent nonas sex septimus dies non dicitur
tur per idem intelligimus decimum tertium diem. **I**n mensi-
bus qui habet quattuor nonas aut decimum quintum. **I**n

que quinquagesima appellatur vel dominica. **E**sto mihi. **R**espondetur facile inuenitur cognito quo cuius mensis pascha celebrandum sit. **D**istat enim pascha a quinquagesima septem hebdomadibus. **I**taque inuento die pasche facillime quinquagesima inueniri poterit qua inuenta facile inuenietur quantum temporis inter natalem et quinquagesimam intersit. hoc autem tempus interuallum. **Q**ueritur quo pacto inueniendus pascha. **R**espondetur inueniendus est in kalendario mensis paschalis qui et primus dicitur. **Q**uo inuento dies dominicus sequens decimam quartam lunam eiusdem mensis est dies paschalis. **H**oc enim die summus pontifex pascha celebrare instituit. nam pascha nunquam celebratur a christianis decima quarta luna primi mensis ne videatur iudaizare. **S**ed dominica die sequente lunam decimam quartam hoc est aut lunam decimam quintam. aut decimam sextam. aut decimam septimam. aut decimam octauam. aut decimam nonam. aut vicesimam aut vicesimam primam. **Q**ueritur quo pacto mensis paschalis in kalendario inueniendus est. **R**espondetur querendus est aureus numerus anni cuius pascha inuenire volueris a nonis Martij hoc est a die Martij usque ad octauum diem iduum Aprilium inter quos dies sunt decem et nouem aurei numeri. quorum primus est. xvi. **U**ltimus. viij. **N**ille autem dies cui aureus numerus ascriptus est. **A**st initium mensis paschalis. et dicitur prima luna primi mensis decima quarta autem dies a die cui aureus numerus est ascriptus vocatur decima quarta luna. **Q**ua inuenta dies dominicus eam sequens est dies pasche. **Q**ueritur. da exemplum. **R**espondetur. **C**um aureus numerus est duo. Gregorij pape est prima luna et dies

annunciationis gloriose **M**arię virginis est luna decimaquarta. Et si eodem anno **S**. est littera dominicalis festum pasche cadit in kalendas. id est primum diem **A**prilis quotienscumque enim luna decimaquarta est dies dominicus necesse est pascha celebrare luna vicesima prima. Hoc est die dominico sequentelunam decimam quartam cum nunquam luna decimaquarta pascha celebretur. ¶ **Q**ueritur. Quando est interuallumbreuissimum cum aureus numerus est xvi. et **B**. littera dominicalis. Tunc enim dies festus beati **B**enedicti est luna decimaquarta. et dies sequens quia dominicus est est dies pasche. Et propter hoc dies proximus festo sancti **B**enedicti vocatur primum pascha. **Q**ueritur. quando interuallus est longissimum. Respondetur. Cum aureus numerus est octo. et **L** littera dominicalis. Tunc enim pascha cadit in diem festum sancti **M**arci euangeliste. Et propter hoc illa dies vocatur vltimum pascha. **Q**ueritur. Unde oriuntur dissensiones de pascha. Respondetur. ex duobus. ex equinoctio et luna decimaquarta. Est enim duplex luna decimaquarta. altera kalendarij. altera celi. Luna decimaquarta kalendarij est decimaquarta dies cui aureus numerus ascriptus est. Luna decimaquarta celi est decimaquarta dies a die coniunctionis cum autem dies dominicus intercudit inter lunam decimam quartam celi et kalendarij dissensiones faciunt de celebratōe pasche. tunc enim quidam sentiunt pascha celebrandum dominica die post decimam quartam lunam celi. Alij post decimam quartam lunam kalendarij. et hunc ritum seruat ecclesia. Distat autem xiiii luna celi et xiiii luna kalendarij quia decimaquarta kalendarij est xviii. celi. que admodum luna prima kalendarij est quinta celi. **Q**ueritur

quo pacto dissentio de celebratōe pasche oris ex equinoctio. **R**e
spōdet. qz duplex ē equinoctiū vernū, vnū kalēdarij qd est in fe
sto **B**enedicti. Aliud celi qd est in festo **G**regorij vl paulo añ
tūc em sol tāto tpe ē supra horizonta in die quāto infra in nos
cte necesse est z pmū mēsem eē duplicē vnū kalēdarij q vt di
ctū est ex aureo nūero inuenit. **A**ltez celi cui cōiunctio vel op
positio vero equinoctio ē vicinior. **C**ōtigit aut pascha qñqz cele
brari scdo mēse celi quāuis celebret pmo mēse kalēdarij. z h ter
in ciclo lunari hoc ē in x. z ix annis cōtigit vbi em aure nūes
ras xi. aut xz ix. aut. viij. pascha celebret scdo mēse lunari celi.
quāuis celebret pmo mēse lunari kalēdarij. ex quo sequit q
pascha si pmo mēse lunari celebrandū ē q re pā pm^o est tribo
annis supradcis toto mense seri^o celebrat qz celebrari debet.
et talis error proueit ex recessu equinoctij pni a sua sedc. **Q**u. vtz
fili^o dei q pro nobis hō fact^o ē esto ipotēs. **R**ur est. qz em de^o ē
nccē est eū eē oipotentē nō em pteē vt de^o nō sit oipotēs. **Q**u. v
trū **P**lini^o bñ sentit de deo in historia naturali. **I**ta de eo scri
bēs. **I**mpfcē pō in hoie nature pcpua solatia sunt ne deū qui
dem posse oia. **N**ā nec sibi pōt mortē cōsciscere si vel it q hoie
dit optimū in tātis vitē pgnis nec mortales etetnitate donare
aut reuocare defunctos. nec facere vt bis dena viginti non sint
vt q vixit nō vixerit q honores gessit nō gesserit nullūqz habe
re in pterita ius pter qz obliuionis. **R**ndet. nō rcē sensit de deo
Nā sicut deus dō oia scire qz oia scit q sciri pnt. quāuis falsuz ne
sciat qm sciri nō pnt nō em deus scit hoiez eē asinū aut diame
trū quadrati eē cōmensurabilē costē eiusdē. **I**ta deus dō omia
posse. qz oia potest facere que fieri possunt. **N**ō aut potest fieri
vt deus sibi mortē cōscicat. igit nō est negandū eū eē oipotentē.

propterea quia id facere non potest. **Q**ueritur vtrum deus possit mortales eternitate donare. **R**esponderetur potest. quia in futuro seculo donabit mortales eternitate falsum. ergo est deum non posse mortales eternitate donare. **Q**ueritur vtrum deus potest reuocare defunctos. **R**esponderetur potest. quia christus filius dei deus et homo defunctos iussu suo ad vitam reuocauit. **Q**ueritur vtrum potest fieri quod is qui vixit non vixerit. **R**esponderetur non potest. quia facta non possunt fieri infecta. **Q**ueritur vtrum **P**linius in principio naturalis historie bene sensit de mundo dicere mundum. et hoc quod alio nomine celum appellari libuit. **E**ius circumflexu teguntur cuncta numen credi par est: eternus immensum neque genitum neque interitum. vnquam est. **R**esponderetur non. **S**i numinis appellatione deus significetur. quia mundus cuius sit opus dei. **D**eus enim est fabricator mundi numen dici non potest.

**Impressum Dauentrie per me
Jacobum de Breca.**

